رویداد

خودرو وارداتی به ایستگاه بورس کالا رسید

تسنیم | اخیرا ابلاغیه رییس سازمان برنامه و بودجه کشور به دستگاه‌های اقتصادی دولت درباره مصوبات اخیر شورای هماهنگی اقتصادی سران قوا ابلاغ شد. آخرین بند این مصوبات به موضوع واردات خودرو اختصاص دارد؛ بخشی که به‌دلیل تعیین حداقل حقوق ورودی ۱۰۰ درصدی، مورد توجه رسانه‌ها قرار گرفت. با این حال، بخش دیگری از این مصوبه به سازوکار تخصیص ثبت سفارش واردات خودرو مربوط می‌شود که از منظر سیاستگذاری تجاری و نحوه توزیع فرصت واردات میان شرکت‌های متقاضی، اهمیت ویژه‌ای دارد. واردات خودرو پس از اعمال ممنوعیت در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، با محدودیت‌ها و چالش‌های متعددی مواجه شد، در نهایت، با پیگیری مجلس شورای اسلامی، مسیر واردات از سال ۱۴۰۳ و با ظرفیت محدود دوباره فعال شد. به‌خلاف بازار تلفن همراه که واردات رسمی آن سابقه طولانی‌تری دارد، در حوزه واردات خودرو تعداد شرکت‌های دارای سابقه مستمر و مزیت رقابتی تثبیت‌شده محدود است، همین مساله باعث شد ده‌ها شرکت برای ورود به این بازار و دریافت سهمیه واردات اعلام آمادگی کنند، حتی برخی شرکت‌های فعال در حوزه‌های دیگر، از جمله واردات تلفن همراه، نیز به این حوزه وارد شدند. در چنین شرایطی، تعیین سهمیه ثبت سفارش به یکی از موضوعات مهم برای شرکت‌های متقاضی تبدیل شد، زیرا دسترسی به ظرفیت واردات، کنار توان مالی و امکان تامین خودرو، نقشی تعیین‌کننده در فعالیت شرکت‌ها دارد. نخستین سهمیه رسمی واردات خودرو بر مبنای ظرفیت ۲ میلیارد دلاری پیش‌بینی‌شده در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ میان شرکت‌ها توزیع شد، با این حال، جزییات فرآیند تخصیص ثبت سفارش و معیارهای مورد استفاده برای تعیین سهم هر شرکت، به‌صورت شفاف و رسمی در اختیار افکار عمومی قرار نگرفت. همین موضوع به اولین نقطه مبهم و سوال‌برانگیز تقسیم سهمیه‌ها تبدیل شد شاید بتوان اعلام کرد همین گلوگاه باعث شد مسوولان قید تقسیم‌بندی غیرشفاف را بزنند و به سازوکار فروش در بورس کالا متمایل شوند، این در حالی است که تا زمان تنظیم این گزارش، سهمیه ثبت سفارش واردات خودرو برای سال ۱۴۰۵ نیز به‌صورت رسمی اعلام نشده است، بر این اساس، واردات انجام‌شده در این سال همچنان به ظرفیت ثبت سفارشی مربوط است که در سال ۱۴۰۴ ایجاد شده بود. در نتیجه، با وجود تعدد شرکت‌های متقاضی، همچنان این پرسش مطرح است که سهمیه واردات بر اساس چه شاخص‌هایی میان شرکت‌ها توزیع می‌شود و چه سازوکاری برای اولویت‌بندی متقاضیان وجود دارد. برخی اطلاعات غیررسمی از به‌کارگیری شاخص‌هایی برای رتبه‌بندی شرکت‌های متقاضی حکایت داشت؛ از جمله سرمایه ثبتی شرکت‌ها با امتیاز ۶۰ و سابقه واردات با امتیاز ۱۰، تولیدی یا غیرتولیدی بودن شرکت با امتیاز ۱۰، نوع فروش و زمان تحویل با امتیاز ۸۰، خدمات پس از فروش و اعتبارسنجی در سامانه تجارت با امتیاز ۵۰، با این حال، جزییات کامل این نظام امتیازدهی، نحوه محاسبه امتیازات و میزان تاثیر هر شاخص بر سهمیه نهایی شرکت‌ها به‌صورت رسمی و شفاف اعلام نشده است، بنابراین، ارزیابی دقیق کارآمدی این روش و میزان اثرگذاری آن بر توزیع سهمیه‌ها نیز با ابهام مواجه است. در بازاری که شرکت‌های متعددی برای ورود به آن اقدام کرده‌اند و سابقه فعالیت همه متقاضیان یکسان نیست، نبود اطلاعات شفاف درباره معیارهای تخصیص می‌تواند زمینه‌ساز پرسش‌هایی درباره نحوه توزیع فرصت واردات شود. مصوبه اخیر شورای هماهنگی اقتصادی سران قوا به استفاده از سازوکار بورسی برای تعیین تکلیف ثبت سفارش واردات خودرو اشاره دارد؛ موضوعی که می‌تواند مسیر تازه‌ای برای تخصیص ظرفیت واردات میان شرکت‌های متقاضی ایجاد کند. البته جزییات این سازوکار، از جمله نحوه عرضه ثبت سفارش در بورس کالا، شرایط حضور شرکت‌ها، مبنای قیمت‌گذاری و چگونگی تعیین برندگان یا تخصیص ظرفیت، هنوز مشخص نشده است، از این رو، در زمان حاضر نمی‌توان درباره آثار قطعی اجرای این روش بر رقابت میان شرکت‌ها یا قیمت تمام‌شده واردات اظهار نظر کرد.

واریز ۴۴۱۳ میلیارد تومان مازاد سود قطعی سرمایه‌گذاران

مبلغ ۴۴۱۳ میلیارد تومان مازاد سود قطعی سرمایه‌گذاران طرح «حامی» مفید، مربوط به سال مالی منتهی به مهر ۱۴۰۵، محاسبه و علاوه بر سودهای پرداخت‌شده طی این سال، به حساب سرمایه‌گذاران طرح واریز شد. در طرح «حامی» مفید، به درخواست سرمایه‌گذاران، وجوه موجود در حساب معاملاتی آنها نزد کارگزاری مفید در این طرح سرمایه‌گذاری می‌شود. سود حاصل از این سرمایه‌گذاری به‌صورت روزانه محاسبه و ماهانه به حساب سرمایه‌گذاران واریز می‌شود. همچنین پس از پایان سال مالی و مشخص شدن سود قطعی طرح، مابه‌التفاوت سود قطعی و سودهای پرداخت‌شده طی سال، محاسبه و به حساب سرمایه‌گذاران واریز می‌شود.

تعیین مسیر بورس با آینده مذاکرات

صدای بورس | علیرضا توکلی کاشی - کارشناس بازار سرمایه نوشت: آینده مذاکرات یکی از مهم‌ترین متغیرهای تعیین‌کننده مسیر بورس در میان مدت است؛ عاملی که می‌تواند جهت انتظارات سرمایه‌گذاران و جریان نقدینگی را تغییر دهد. در شرایط فعلی، بازار سرمایه با دو نگاه متفاوت مواجه است. گروهی از سرمایه‌گذاران با امید به دستیابی مذاکرات به نتایج مثبت و بهبود شرایط، همچنان در موقعیت خرید قرار دارند. در مقابل، عده‌ای که چشم‌انداز مثبتی از مذاکرات ندارند، یا از بازار خارج شده‌اند یا در انتظار فرصتی برای خروج هستند. برآیند رفتار این دو گروه، با توجه به حجم منابع مالی و تغییرپذیری تصمیم‌های آنها، نقش مهمی در تعیین روند بازار طی ماه‌های آینده خواهد داشت. در شرایط کنونی نمی‌توان صرفا با اتکا به شاخص‌های اقتصادی مانند تورم، نرخ ارز و رشد اقتصادی، مسیر میان‌مدت بورس را پیش‌بینی کرد. نتیجه مذاکرات و تغییر انتظارات ناشی از آن، می‌تواند بر تصمیم‌های سرمایه‌گذاران و جهت حرکت بازار اثر تعیین‌کننده‌ای بگذارد. انتظار می‌رود دولت و بانک مرکزی در حوزه‌هایی که امکان مداخله و کنترل دارند، از جمله مدیریت نرخ ارز، کنترل نقدینگی و به‌ویژه کاهش کسری بودجه، اقدامات عملی و موثری انجام دهند تا از محل اقتصاد واقعی، سیگنال‌های مثبت و پایداری به بازار سرمایه ارسال شود.

«تعادل» روند بازارهای جهانی را بررسی می کند

بورس ایران سبز شد، اروپا سرخ ماند!

بورس‌های دنیا از جمله بورس ایران روند نوسانی را تجربه می‌کنند و یک روز به واسطه اخبار و شرایط مثبت هستند و روز دیگر سرخ‌پوش. بورس ایران بیش از بورس‌های دنیا تحت تاثیر اخبار قرار دارد و طی روزهای گذشته نیز شاهد آن بودیم که بازار سهام نتوانست شرایط قابل توجهی را تجربه کند و تقریبا هر روز خروج نقدینگی از بازار سهام ثبت شد. بازار سهام در پایان معاملات روز چهارشنبه ۶ آبان ۱۴۰۵، برخلاف روند منفی دقایق ابتدایی، با رشد شاخص‌های اصلی و برتری محسوس تقاضا به کار خود پایان داد. شاخص کل بورس تهران که در ابتدای معاملات با افت بیش از ۷۰ هزار واحدی مواجه شده بود، در ادامه مسیر تغییر جهت داد و توانست بخشی از افت خود را جبران کند. افزایش تعداد نمادهای مثبت، رشد صف‌های خرید و مثبت‌شدن قدرت خرید از جمله نشانه‌های بهبود شرایط معاملات در طول روز بود. شاخص کل بورس در پایان معاملات با افزایش ۴۰ هزار و ۲۰۷ واحدی به سطح ۷ میلیون و ۹۶۷ هزار واحد رسید و بازدهی مثبت ۰.۵۱ درصدی را ثبت کرد. این تغییر مسیر در شرایطی رقم خورد که نماگر اصلی بازار در ساعات ابتدایی فشار فروش قابل توجهی را تجربه کرده بود. بازگشت شاخص به محدوده مثبت نشان داد که تقاضا در ادامه معاملات تقویت شد و خریداران توانستند بر بخشی از فشار فروش غلبه کنند. شاخص کل هم‌وزن نیز همسو با شاخص اصلی حرکت کرد و با افزایش ۶ هزار و ۹۹۸ واحدی به محدوده ۲ میلیون و ۲۰۹ هزار واحد رسید. این شاخص رشد ۰.۳۲ درصدی را به ثبت رساند که بیانگر همراهی بخش قابل توجهی از نمادهای بازار با روند صعودی پایان معاملات بود. بررسی وضعیت نمادها در پایان معاملات نشان می‌دهد که ۶۶۷ نماد در محدوده مثبت و ۲۶۶ نماد در محدوده منفی قرار گرفتند. همچنین تعداد صف‌های خرید به ۲۹۹ مورد رسید، در حالی که بازار تنها ۶۲ صف فروش داشت. برتری تعداد نمادهای مثبت و اختلاف قابل توجه میان صف‌های خریدوفروش، از بهبود وضعیت تقاضا در جریان معاملات حکایت دارد. در همین راستا، ارزش سفارش‌های خرید در پایان روز به ۶ هزار و ۴۴۷ میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان رسید؛ در مقابل، ارزش سفارش‌های فروش ۲ هزار و ۹۶۷ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان بود. به‌این ترتیب، برآیند سفارش‌ها با ثبت رقم مثبت ۳ هزار و ۴۷۹ میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان به نفع خریداران رقم خورد. حجم معاملات سهام، حق تقدم و صندوق‌های سهامی به ۵۲ میلیارد سهم رسید و ارزش معاملات این بخش نیز ۳۶ هزار و ۳۸۵ میلیارد تومان ثبت شد. همچنین ۱۵ میلیارد تومان پول حقیقی وارد سهام، حق تقدم و صندوق‌های سهامی شد؛ رقمی که از ورود محدود نقدینگی به این بخش حکایت دارد. سرانه خرید در پایان معاملات ۸۳ میلیون تومان و سرانه فروش ۷۸ میلیون تومان بود. بر همین اساس، قدرت خرید مثبت ۱.۰۷ ثبت شد که نشان‌دهنده برتری نسبی خریداران از نظر سرانه معاملات است. در مقابل، صندوق‌های درآمد ثابت نیز با ورود یک هزار و ۳۱۹ میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان پول همراه شدند. این موضوع نشان می‌دهد که در کنار بهبود تقاضا در بازار سهام، بخشی از سرمایه‌گذاران همچنان به ابزارهای کم‌ریسک‌تر توجه دارند. معاملات روز باوجود شروع منفی، در فضایی مثبت به پایان رسید. با این حال، تداوم این روند به حفظ تقاضا و پایداری جریان نقدینگی در روزهای آینده وابسته خواهد بود.

بورس‌های اروپا در مسیر نزولی

بازارهای سهام اروپا در معاملات روز چهارشنبه، ۲۸ اکتبر، تحت تاثیر انتشار گزارش‌های درآمدی شرکت‌های بزرگ، افزایش قیمت نفت و انتظار سرمایه‌گذاران برای تصمیم جدید بانک مرکزی اروپا درباره نرخ بهره، با افت محدودی مواجه شدند. در شرایطی که عملکرد متفاوت بانک‌های بزرگ اروپایی، از جمله دویچه بانک و سانتاندر، توجه معامله‌گران را به خود جلب کرده است، رشد سهام شرکت‌های فناوری و افزایش تقاضا در بخش انرژی تا حدودی از شدت فشار بر بازارها کاست. بر اساس گزارش رویترز، شاخص سراسری استاکس ۶۰۰ اروپا تا ساعت ۱۱:۰۸ به وقت گرینویچ، با افت ۰.۱۶ درصدی به سطح ۶۴۲.۶۴ واحد رسید. این کاهش در حالی ثبت شد که سرمایه‌گذاران مشغول ارزیابی مجموعه‌ای از گزارش‌های مالی شرکت‌های اروپایی بودند و همزمان، تحولات بازار نفت و چشم‌انداز سیاست پولی منطقه یورو را دنبال می‌کردند.

عملکرد متفاوت بانک‌های بزرگ اروپایی

یکی از مهم‌ترین تحولات معاملات روز چهارشنبه، واکنش متفاوت سهام بانک‌های بزرگ اروپا به گزارش‌های مالی سه‌ماهه سوم بود. دویچه بانک آلمان پس از انتشار گزارش عملکرد خود، با استقبال سرمایه‌گذاران مواجه شد و ارزش سهام آن افزایش یافت؛ در مقابل، سهام سانتاندر اسپانیا در پی انتشار گزارش مالی این بانک با کاهش قابل توجهی همراه شد.

سهام دویچه بانک در معاملات روز چهارشنبه ۳.۵ درصد رشد کرد. این افزایش پس از آن اتفاق افتاد که بزرگ‌ترین بانک آلمان از رشد ۲ درصدی سود خود در سه‌ماهه سوم خبر داد؛ عملکردی که فراتر از پیش‌بینی تحلیلگران بود. گزارش مالی این بانک در شرایطی منتشر شد که انتظار می‌رفت سود آن کاهش یابد، اما نتیجه نهایی توانست ارزیابی‌های قبلی بازار را تحت تاثیر قرار دهد. در سوی دیگر بازار، سهام بانک اسپانیایی سانتاندر پس از انتشار گزارش درآمد سه‌ماهه سوم، ۲.۹ درصد افت کرد. این کاهش بر عملکرد بازار سهام اسپانیا نیز تاثیر گذاشت؛ به‌طوری که شاخص اصلی این بازار، یعنی ایبکس، با افت یک درصدی مواجه شد و بیشترین کاهش را در میان شاخص‌های اصلی اروپایی به ثبت رساند. وزن بالای سهام بانکی در ترکیب شاخص ایبکس باعث شد افت سهام سانتاندر تاثیر قابل توجهی بر عملکرد کلی بازار اسپانیا داشته باشد. این وضعیت نشان می‌دهد که در جریان انتشار گزارش‌های مالی شرکت‌ها، عملکرد متفاوت بازیگران بزرگ می‌تواند مسیر شاخص‌های ملی را از یکدیگر متمایز کند.

افزایش قیمت نفت و کاهش تمایل به پذیرش ریسک

در کنار گزارش‌های مالی، تحولات بازار انرژی نیز از عوامل اثرگذار بر معاملات روز چهارشنبه اروپا بود. قیمت نفت در این روز بیش از ۲ درصد افزایش یافت؛ موضوعی که در آستانه اعلام تصمیم بانک مرکزی اروپا درباره نرخ بهره، بر فضای معاملات تاثیر گذاشت. قرار است بانک مرکزی اروپا روز پنجشنبه تصمیم خود درباره نرخ بهره را اعلام کند. نزدیک شدن به این رویداد، توجه سرمایه گذاران را به چشم‌انداز سیاست پولی و شرایط اقتصادی منطقه یورو معطوف کرده است. در چنین فضایی، افزایش قیمت نفت نیز به کاهش تمایل معامله‌گران برای پذیرش ریسک دامن زد و موجب شد فضای کلی بازار سهام اروپا محتاطانه باقی بماند. باوجود افت محدود شاخص‌های عمومی، بخش انرژی عملکرد مثبتی داشت و شاخص این بخش با رشد ۰.۴ درصدی همراه شد. افزایش قیمت نفت از جمله عواملی بود که به رشد سهام شرکت‌های فعال در حوزه انرژی کمک کرد و این گروه را در مقایسه با بخش‌هایی که با فشار فروش مواجه بودند، در موقعیت بهتری قرار داد.

فناوری؛ نقطه روشن معاملات اروپا

در میان بخش‌های مختلف بازار سهام اروپا، شرکت‌های فناوری یکی از معدود گروه‌هایی بودند که عملکرد مثبتی از خود نشان دادند. سهام این بخش در معاملات روز چهارشنبه ۰.۳ درصد افزایش یافت؛ رشدی که با بازگشت توجه سرمایه‌گذاران به حوزه هوش مصنوعی و انتظار برای انتشار گزارش‌های مالی شرکت‌های بزرگ فناوری امریکا همراه بود قرار است آلفابت و مایکروسافت گزارش‌های درآمدی خود را پس از پایان معاملات بازار امریکا در روز چهارشنبه منتشر کنند. این دو شرکت از بازیگران مهم حوزه فناوری به شمار می‌روند و گزارش‌های مالی آنها می‌تواند اطلاعات تازه‌ای درباره وضعیت کسب‌وکارهای مرتبط با هوش مصنوعی و عملکرد شرکت‌های بزرگ فناوری در اختیار سرمایه‌گذاران قرار دهد. در آستانه انتشار این گزارش‌ها، توجه دوباره به هوش مصنوعی به تقویت سهام فناوری اروپا کمک کرد. با این حال، رشد این بخش نتوانست به‌تنهایی افت شاخص سراسری استاکس ۶۰۰ را جبران کند و بازار اروپا همچنان تحت تاثیر مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی و شرکتی قرار داشت.

افت سهام رابین‌هود در پی ضعف معاملات رمزارزی

در کنار تحولات بازارهای اروپایی، عملکرد شرکت رابین‌هود نیز در معاملات پیش از آغاز رسمی بازار روز چهارشنبه مورد توجه قرار گرفت. سهام این پلتفرم معاملاتی در این معاملات ۸ درصد کاهش یافت؛ افتی که پس از انتشار گزارش درآمدی سه‌ماهه سوم آن رخ داد. بر اساس گزارش منتشرشده، رکود طولانی‌مدت در بازارهای رمزارز موجب شد سود رابین‌هود در سه‌ماهه سوم به سطحی پایین‌تر از انتظارات وال‌استریت برسد. این عملکرد نشان می‌دهد که ضعف فعالیت در بازار دارایی‌های دیجیتال می‌تواند بر نتایج مالی پلتفرم‌هایی که بخشی از فعالیت آنها به معاملات رمزارزی وابسته است، تاثیر بگذارد. بازارهای رمزارز در سال جاری میلادی با فشارهای متعددی مواجه بوده‌اند. تغییر انتظارات درباره مسیر نرخ بهره در ایالات متحده، خروج سرمایه از صندوق‌های قابل معامله در بورس بیت کوین و دوره‌های گریز سرمایه‌گذاران از دارایی‌های پرریسک، از جمله عواملی بوده‌اند که به نگرانی معامله‌گران و شکل‌گیری موج‌های فروش در این بازار دامن زده‌اند. مجموع این تحولات، از بازار سهام اروپا تا دارایی‌های دیجیتال، نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاران در شرایط کنونی علاوه بر ارزیابی عملکرد مالی شرکت‌ها، به تحولات بازار انرژی، سیاست‌های پولی و میزان تمایل به پذیرش ریسک نیز توجه ویژه‌ای دارند. در اروپا، انتشار گزارش‌های درآمدی و تصمیم پیش‌روی بانک مرکزی اروپا از مهم‌ترین عوامل مورد توجه معامله‌گران است؛ عواملی که در کنار نوسانات قیمت نفت و عملکرد بخش فناوری، مسیر معاملات را تحت تاثیر قرار داده‌اند.

ضرورت توسعه ساختار شرکت‌های تامین سرمایه

پنجمین نشست «فصل مشترک؛ نهاد و ناظر» با موضوع «تامین سرمایه‌ها؛ از انتشار اوراق تا سازماندهی راه‌حل‌های جامع تامین مالی» با حضور علی نیازی معاون نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار، رسول سعدی دبیر کل کانون نهادهای سرمایه گذاری ایران و مدیران و معاونان شرکت‌های تامین سرمایه و اعضای کارگروه تامین مالی کانون برگزار شد. در این نشست، چالش‌های فعالیت شرکت‌های تامین سرمایه و راهکارهای افزایش نقش آنها در تامین مالی بنگاه‌ها و پروژه‌های اقتصادی بررسی شد. معاون نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار، در ابتدای این نشست با اشاره به ظرفیت شرکت‌های تامین سرمایه گفت: تامین سرمایه‌ها از نهادهای بزرگ تحت نظارت سازمان بورس هستند، اما ظرفیت آنها هنوز به‌طور کامل در خدمت تامین مالی اقتصاد قرار نگرفته است. به گفته علی نیازی، فعالیت تامین سرمایه‌ها می‌تواند فراتر از انتشار اوراق باشد و حوزه‌هایی مانند ارزش‌گذاری، ساختاردهی و طراحی راه‌حل‌های جامع تامین مالی را نیز در بر بگیرد. رسول سعدی، دبیر کل کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران، نیز با اشاره به همکاری سازمان بورس و کانون نهادها در برگزاری نشست‌های مشترک، بر اهمیت طرح دغدغه‌های کسب‌وکار نهادهای مالی و پیگیری مسائل آنها تاکید کرد. به گفته او، انتظار می‌رود این نشست‌ها به نتایج مشخص و راهکارهای عملی برای رفع چالش‌های فعالان بازار سرمایه منجر شود.

از وابستگی بانکی تا محدودیت ابزارهای تامین مالی

یکی از محورهای اصلی این نشست، بررسی موانع توسعه روش‌های تامین مالی و محدودیت‌هایی بود که فعالیت شرکت‌های تامین سرمایه را تحت تاثیر قرار می‌دهد. افشار سرکانیان، مدیرعامل تامین سرمایه بانک ملت، در پنجمین نشست «فصل مشترک؛ نهاد و ناظر»، با اشاره به سهم بالای شبکه بانکی در تامین مالی اقتصاد، بر ضرورت تقویت نقش بازار سرمایه و توسعه روش‌های جایگزین تاکید کرد. او ضمن بیان موانع و محدودیت فعالیت شرکت‌های تامین سرمایه، توسعه روش‌های تامین مالی مشارکتی و ابزارهایی مانند برات، گام، اعتبار اسنادی و فکتورینگ را از زمینه‌های قابل پیگیری در این حوزه برشمرد. دشواری پذیرش ریسک در انتشار اوراق شرکتی از دیگر موضوعاتی بود که سرکانیان بر ضرورت بررسی موانع آن تاکید کرد. در ادامه، مصطفی امیدقائمی، مدیرعامل تامین سرمایه کاردان، به محدودیت توسعه فعالیت صندوق‌های سرمایه‌گذاری، دشواری جذب منابع و محدودیت شبکه فروش اشاره کرد. او بازنگری در مقررات و گسترش ابزارهای مبتنی بر حقوق صاحبان سهام و پروژه را ضروری دانست و به ظرفیت اوراق قابل تبدیل به سهام یا کالا و طراحی ابزارهای متناسب با شرایط تورمی اشاره کرد. محدثه رزاقی، معاون خدمات تامین مالی تامین سرمایه خلیج فارس و رییس کارگروه تامین مالی کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران نیز توسعه خدمات مالی را نیازمند تقویت زیرساخت‌های قانونی و ایجاد مزیت رقابتی دانست. او با اشاره به چالش‌های شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری و ارزش‌گذاری، پیشنهاد کرد امکان انتشار اوراق با مبالغ کوچک و متوسط در شرکت‌های تامین سرمایه، متناسب با توانگری آنها، توسعه یابد. تسهیل فرآیند صدور مجوزها و توجه به دشواری تامین مالی بلندمدت در شرایط تورمی از دیگر محورهای مورد تاکید معاون خدمات تامین مالی تامین سرمایه خلیج فارس بود. بخش دیگری از گفت‌وگوهای این نشست، به محدودیت‌های مقرراتی و حقوقی پیش‌روی شرکت‌های تامین سرمایه و سایر نهادهای مالی اختصاص داشت. محدودیت‌هایی که به گفته حاضران، می‌تواند توسعه فعالیت‌ها و ارایه خدمات جدید را دشوار کند. مجتبی تقی‌پور، مدیرعامل مشاور سرمایه‌گذاری ساتراپ پاسارگاد با تاکید بر ضرورت بزرگ‌تر شدن نهادهای مالی، به موانع ادغام شرکت‌ها اشاره کرد. به گفته او، مشکلات مالیاتی، حسابداری و حسابرسی در کنار محدودیت‌های قانونی و مقرراتی، فرآیند ادغام و توسعه شرکت‌ها را دشوار می‌کند. از این رو، اصلاح برخی مقررات، از جمله در حوزه قانون تجارت و مقررات بازار سرمایه، برای تقویت ساختار نهادهای مالی اهمیت دارد. رضا غلامعلی‌پور، مدیرعامل شرکت گروه خدمات بازار سرمایه فارابی نیز بر ضرورت تفویض اختیار در انتشار اوراق به نهادهای مالی متناسب با توانگری آنها تاکید کرد. به‌این ترتیب، تناسب میان ظرفیت و توان مالی نهادها با اختیارات آنها در ارایه خدمات، یکی از موضوعات مطرح‌شده در نشست بود. محسن عرب‌زاده، مدیرعامل تامین سرمایه دماوند هم با تاکید بر ضرورت تعریف دقیق‌تر مسائل تامین مالی، به تنوع ابزارها، توسعه حوزه فعالیت شرکت‌های تامین سرمایه و محدودیت‌های اساسنامه‌ای پرداخت. او همچنین اصلاح برخی مفاد قرارداد بازارگردانی را با هدف مدیریت بهتر ریسک تغییر نرخ بهره پیشنهاد کرد. حسن طاعتی، معاون تامین مالی تامین سرمایه امین نیز به محدودیت توسعه حوزه فعالیت شرکت‌های تامین سرمایه و موانع تاسیس صندوق‌ها اشاره کرد و توسعه امکان حضور این شرکت‌ها در فعالیت‌های مرتبط با زنجیره بازار پول و سرمایه و رفع موانع ارایه خدماتی مانند توثیق واحدهای صندوق‌های صدور و ابطالی را از جمله موضوعات نیازمند بررسی دانست.

استفاده از ظرفیت دارایی‌ها برای تامین مالی

استفاده از ظرفیت مالی تامین سرمایه‌ها و توسعه خدمات مالی مرتبط با آنها از دیگر موضوعات مطرح‌شده در پنجمین نشست «فصل مشترک؛ نهاد و ناظر» بود. محمدعلی احمدزاد اصل، عضو هیات‌مدیره تامین سرمایه بانک مسکن، با اشاره به ظرفیت شرکت‌های تامین سرمایه در مولدسازی دارایی‌های راکد، بر نقش این شرکت‌ها در شناسایی ظرفیت‌های تامین مالی بنگاه‌ها و استفاده از دارایی‌های موجود برای تامین منابع تاکید کرد. توسعه شفافیت و تسهیل مقررات مرتبط با دارایی‌ها، به‌ویژه در حوزه املاک و ساختمان و بررسی ظرفیت توکن‌سازی دارایی‌ها نیز از موضوعات مطرح‌شده در این بخش بود.

تامین مالی پروژه‌ها و بازنگری در سازوکارهای تضمین

تامین مالی پروژه‌های اقتصادی، به‌ویژه در صنایع سرمایه‌بر و بررسی راهکارهای کاهش موانع تامین منابع، محور دیگری از گفت‌وگوهای مدیران حاضر در نشست بود. مجید حاجی، معاون تامین مالی تامین سرمایه کیمیا با تاکید بر ظرفیت تامین مالی مبتنی بر سرمایه، افزایش سرمایه شرکت‌ها و عرضه‌های اولیه را از مسیرهای قابل توجه برای تامین منابع دانست. توسعه تامین مالی شرکت‌های پروژه‌محور، به‌ویژه در بخش‌هایی مانند معدن و پتروشیمی و فراهم کردن زمینه مشارکت سرمایه‌گذاران در تامین مالی پروژه‌ها نیز از دیگر موضوعات مطرح‌شده در این بخش بود. در کنار روش‌های تامین منابع، نقش موسسات رتبه‌بندی اعتباری و صندوق‌های تضمین در تسهیل انتشار اوراق نیز مورد توجه حاضران در این نشست قرار گرفت. محمد ثریانژاد، سرپرست تامین سرمایه امید، به نقش موسسات رتبه‌بندی اعتباری در ارزیابی ریسک انتشار اوراق و تقویت سازوکارهای تضمین اشاره کرد. به گفته او، توسعه ظرفیت این موسسات می‌تواند در ارزیابی اعتباری متقاضیان و بهبود فرآیند انتشار اوراق مورد توجه قرار گیرد. میثم مسلمان‌زاده، معاون توسعه و خدمات مالی سبدگردان اندیشه صبا نیز وابستگی فرآیند انتشار اوراق به تضامین بانکی را از موضوعات قابل بررسی دانست. او توسعه صندوق‌های تضمین غیردولتی، تسریع فرآیند فعالیت آنها و بازنگری در الزامات مربوط به تضامین را به عنوان راهکارهای پیشنهادی برای تسهیل تامین مالی مطرح کرد. قاسم آلودری، معاون تامین مالی تامین سرمایه امین نیز بر ضرورت تسهیل مقررات مرتبط با تامین مالی پروژه‌ها و ساختارهای سرمایه‌گذاری تاکید کرد.

تجمیع دیدگاه‌های مطرح‌شده

مجموع دیدگاه‌های مطرح‌شده در این نشست نشان داد توسعه نقش شرکت‌های تامین سرمایه در تامین مالی اقتصاد، علاوه بر گسترش ابزارها و روش‌های تامین منابع، به بازنگری در برخی مقررات، رفع محدودیت‌های فعالیت نهادهای مالی و تقویت سازوکارهای مدیریت و تضمین ریسک نیز وابسته است. در عین حال حاضران در نشست بر این باور بودند که ظرفیت تامین سرمایه‌ها هنوز به‌طور کامل در جهت تامین مالی اقتصاد قرار نگرفته و نیاز است تا تامین سرمایه‌ها در حوزه‌های ارزش‌گذاری، ساختاردهی و طراحی راه‌حل‌های جامع تامین مالی وارد عمل شوند. توسعه تامین مالی پروژه‌ها و افزایش امکان مشارکت سرمایه‌گذاران در تامین منابع نیز از دیگر محورهای مورد توجه مدیران حاضر در پنجمین نشست «فصل مشترک؛ نهاد و ناظر» بود. طرح این موضوعات در نشست «فصل مشترک؛ نهاد و ناظر» فرصتی برای بررسی چالش‌های موجود و تبادل دیدگاه میان نهاد ناظر و فعالان بازار سرمایه با هدف شناسایی راهکارهای توسعه تامین مالی فراهم کرد.

اخبار

ثبت ۵۴۵ مورد صدور گواهی تمکن مالی الکترونیک

براساس تازه‌ترین آمارها، در هفتمین ماه سال جاری، از مجموع ۵۴۵ گواهی تمکن مالی الکترونیک صادر شده، ۴۱۲ درخواست مربوط به «صورت وضعیت دارایی» و ۱۳۳ درخواست مربوط به «گواهی خلاصه معاملات» بوده است. از ابتدای الکترونیک شدن فرآیند صدور گواهی تمکن مالی در خرداد سال ۱۴۰۲ تا پایان مهر ۱۴۰۵، در مجموع ۲۴ هزار و ۲۱۷ گواهی تمکن مالی الکترونیک صادر شده است. از این تعداد، ۱۹ هزار و ۴۷۹ درخواست به «صورت وضعیت دارایی» و ۴ هزار و ۷۳۸ درخواست به «گواهی خلاصه معاملات» اختصاص داشته است. از جمله مزایای الکترونیک شدن صدور گواهی تمکن مالی می‌توان به حذف کامل مراجعات حضوری و مدارک کاغذی در کنار امکان تعیین آزادانه بازه زمانی، سرعت و شفافیت این خدمت اشاره کرد. بر پایه این گزارش، تسهیل در «دریافت خدمات کنسولی برای اقامت در سایر کشورها» و «اثبات توان مالی دانشجویان برای پرداخت شهریه دانشگاه‌های بین‌المللی» از دیگر مزایای الکترونیک شدن این خدمت به‌شمار می‌رود. بر اساس اعلام سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، سهامداران سجامی می‌توانند با مراجعه به درگاه یکپارچه ذی‌نفعان بازار سرمایه (دارا) به نشانی: dara.csdiran.ir و ورود به بخش «میز خدمت الکترونیک»، نوع گواهی مورد نیاز خود را انتخاب و درخواستشان را ثبت کنند تا نسخه الکترونیک و مورد تایید صورت وضعیت دارایی صادر شود. با توجه به ثبت درخواست در درگاه یکپارچه ذی‌نفعان بازار سرمایه (دارا)، متقاضی می‌تواند نامه صورت وضعیت دارایی را برای یک تاریخ مشخص درخواست کند. همچنین تعیین بازه زمانی در «خلاصه گردش معاملات» کاملا انتخابی است. مبلغ قیدشده در صورت وضعیت دارایی نیز شامل ارزش کل سهام متعلق به فرد، پس از کسر سهام وثیقه یا مسدودشده (فریز) است. از سوی دیگر، در صورتی که متقاضیان از علت وثیقه یا مسدود بودن سهام خود مطلع نباشند، می‌توانند از طریق کارگزار ناظر خود استعلام گرفته و نسبت به رفع آن اقدام کنند. برای صدور صورت وضعیت دارایی، هیچ حداقل دارایی شرط نشده است. با توجه به اینکه در حال حاضر صحت نام انگلیسی اظهار شده توسط متقاضی بررسی و تایید می‌شود، صدور نامه تمکن مالی حداقل یک روز کاری زمان می‌برد و متقاضیان می‌توانند نسخه الکترونیک آن را در قالب فایل PDF دریافت کنند. فرآیند صدور گواهی تمکن مالی الکترونیک، یکی از زیرپروژه‌های کلیدی سپرده‌گذاری مرکزی همسو با توسعه خدمات دیجیتال و تحقق حکمرانی داده در بازار سرمایه به شمار می‌رود. پیش از الکترونیک شدن این خدمت، تایید وضعیت دارایی سهامداران فرآیندی زمانبر و منوط به ارایه مدارک فیزیکی و استعلام‌های چندباره بود، اما هم‌اکنون درگاه یکپارچه ذی‌نفعان بازار سرمایه (دارا) و پیوند آن با سامانه‌های پایه احراز هویت، امکان صدور ۲ نوع مدرک معتبر «صورت وضعیت دارایی» و «گواهی خلاصه معاملات» به‌صورت متمرکز را فراهم می‌کند. این درگاه با محاسبه ارزش روز دارایی‌ها (پس از کسر سهام وثیقه یا مسدودشده) و ارایه نسخه استاندارد انگلیسی، به یکی از پرکاربردترین خدمات زیرساختی بازار سرمایه برای متقاضیان امور کنسولی و تحصیلی تبدیل شده است.

توسعه معاملات «اوراق امتیاز» در بازار سرمایه

مدیر نظارت بر بورس‌های سازمان بورس و اوراق بهادار از موافقت شورای عالی بورس و اوراق بهادار با توسعه معاملات اوراق امتیاز در بورس‌ها و بازارهای تحت نظارت بازار سرمایه خبر داد. قادر معصومی خانقاه توضیح داد: «با این تصمیم، امکان معامله امتیازات قابل واگذاری در حوزه‌هایی مانند معدن، صادرات، واردات، انرژی و... در قالب اوراق بهادار با عنوان «اوراق امتیاز» در بسترهای گسترده‌تری فراهم می‌شود.» مدیر نظارت بر بورس‌های سازمان بورس و اوراق بهادار گفت: «این اوراق قبل از این و بر اساس مصوبات پیشین شورا، صرفا در بورس کالای ایران قابل پذیرش و معامله بودند. اوراق مذکور به استناد بند (۵) ماده (۲۷) قانون بازار اوراق بهادار معاف ثبت نزد سازمان بورس و اوراق بهادار خواهند بود.» او افزود: «در همین چارچوب دستورالعمل معاملات اوراق امتیاز در تاریخ ۱۴۰۵/۰۳/۳۰ به استناد اختیارات حاصل از بندهای (۲) و (۱۱) ماده (۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذر ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی به تصویب هیات‌مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسیده بود.»

عرضه اولین طرح تامین مالی جمعی در بازار کراد فرابورس

نخستین طرح ۱۰۰ میلیارد تومانی تامین مالی جمعی با ضمانت پرداخت بانک ملت، با هدف تامین سرمایه در گردش یک شرکت بانکی، در سکوی ملت کراد عرضه شد. این طرح برای تولید و فروش شمش سرب عرضه می‌شود. حداقل مبلغ مشارکت در این طرح ۵۰۰ هزار تومان تعیین شده است و سود سرمایه‌گذاران هر ۳ ماه یک‌بار پرداخت می‌شود. همچنین بازپرداخت اصل سرمایه مشارکت‌کنندگان در پایان دوره، از طریق قرارداد ضمانت پرداخت بانک ملت تضمین شده است. بانک ملت پیش از این، به عنوان نخستین بانک کشور، با هماهنگی فرابورس و کارگروه ارزیابی تامین مالی جمعی، امکان استفاده از «قرارداد ضمانت پرداخت» را برای تضمین بازپرداخت اصل سرمایه سرمایه‌گذاران در طرح‌های تامین مالی جمعی فراهم کرده بود؛ اقدامی که با هدف کاهش هزینه‌های مالی شرکت‌های سرمایه‌پذیر و افزایش اطمینان سرمایه‌گذاران صورت گرفت. از زمان آغاز به کار ابزار تامین مالی جمعی در بازار سرمایه ایران، ضمانت ارایه‌شده از سوی شبکه بانکی برای سرمایه‌گذاران صرفا در قالب «ضمانتنامه تعهد پرداخت» بوده است. فراهم کردن امکان استفاده از «قرارداد ضمانت پرداخت» به‌جای ضمانتنامه تعهد پرداخت بانکی، می‌تواند هزینه‌های تامین مالی شرکت‌های متقاضی را به میزان قابل توجهی کاهش دهد. عرضه این طرح در مقیاس ۱۰۰ میلیارد تومان، گامی مهم در مسیر توسعه ظرفیت تامین مالی جمعی در بازار سرمایه و افزایش توان این ابزار برای پاسخگویی به نیازهای مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط، شرکت‌های دانش‌بنیان، فناور و سایر بنگاه‌های تولیدی و اقتصادی به‌شمار می‌رود. افزایش سقف تامین مالی از این طریق، زمینه بهره‌مندی طیف گسترده‌تری از کسب‌وکارها از منابع مالی مورد نیاز برای تامین سرمایه در گردش، توسعه فعالیت‌ها و اجرای طرح‌های تولیدی را فراهم می‌کند.